

Lausunto

13.08.2021

Asia: VN/698/2021

Hallituksen esitys eduskunnalle työnhakijan palveluprosessin ja eräiden työttömyysetuuden saamisen edellytysten uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleistä lausuttavaa esitetyistä muutoksista?

Hallituksen esityksessä määritellyn uudistetun työnhakijan palveluprosessin tavoitteena on nykyistä tiiviimpi ja yksilöllisempi työnhaun tuki. Prosessissa painopistettä siirretään enemmän työnhaun alkuvaiheeseen sekä määrääjoin toistuviin tehostetun palvelun jaksoihin. Uudistuksen toteuttamiseksi TE-toimistojen ja työllisyyden kuntakokeilussa mukana olevien kuntien henkilöstöä esitetään lisättäväksi noin 1200 henkilötyövuodella. Uudistuksen arvioitu työllisyysvaikutus perustuu pääosin alkuvaiheen tehostuvaan palveluprosessiin ja kasvotusten tapahtuvien asiakastapaamisten lisääntymiseen.

Kuopion kaupunki katsoo, että hallituksen esityksen tavoitteet palveluprosessin kehittämiseksi ovat oikeita. Painopisteen siirtäminen palveluprosessi alkuvaiheeseen ja työnhakijoiden oman vastuun korostaminen ovat myös kannatettavia lähtökohtia uudelle palvelumallille. Työllisyyden edistämisen kuntakokeilut toimivat jo nykyisellään näiden tavoitteiden mukaisesti, ja on hyvä, että kaikki työllisyyden edistämiseen liittyvä tekeminen saadaan yhtenäistettyä uudistuksen myötä.

Hallituksen esityksessä kuvattu työnhakijan palveluprosessi on Kuopion kaupungin näkemyksen mukaan lainsäädännöllisesti liian tiukka säädetty, eikä jätä riittävää mahdollisuutta poikkeamiin työnhakijoiden yksilöllisten tilanteiden mukaisesti. Toteutuessaan esitetty lainsäädäntö heikentää kuntakokeilujen mahdollisuuksia rakentaa nykyistä paremmin palvelutarpeisiin vastaavia, yksilöllisempiä, asiakaslähtöisempiä ja sitä kautta vaikuttavampia työllisyyspalveluja ja palvelupolkuja. Hallituksen esitys on näin ollen ristiriidassa kuntakokeilulain henkeen ja tavoitteisiin nähden.

Vahvaan palvelutarpeen arviointiin, yksilöllisten ratkaisujen hakemiseen ja kasvokkain tapahtuvaan palveluun pohjautuva malli vaatii toteutuakseen riittävät resurssit. Asiakastapaamisten määrä kasvaa esityksen arvion mukaan moninkertaisesti verrattuna henkilöstömäärän lisäykseen. Kuopion kaupunki katsoo, että hallituksen esityksessä kuvattu palvelumalliuudistus on laaja ja vaatii toteutuakseen esitettyä vajaata 1200 htv:tta huomattavasti suuremman resurssilisäyksen. Hallituksen esityksen mukaisen palvelumallin toimeenpano vaatisi Kuopiossa käytännössä koko kuntakokeilun henkilöstön, ml. kuntapuolen henkilöstön, sitomisen palvelumallissa esitetyn lakisääteisen tehtävän toteuttamiseen. Kokeilukunnat joutuisivat näin ollen kantamaan vastuun uusista lakisääteisistä velvoitteista ja niistä aiheutuvista kuluista. Tällaiseen ei ole Kuopiossa kokeiluun hakeutumisen yhteydessä varauduttu, eikä Kuopion kaupunki pidä sitä hyväksyttävänä.

Hallituksen esityksessä määritellään uudelleen myös työnhakijan työnhakuun liittyviä oikeuksia ja velvollisuuksia. Kuopion kaupunki katsoo, että työnhakuvelvoitteen asettaminen esityksen mukaisesti on oikeansuuntainen tavoite. Kokonaisuus on kuitenkin edelleen monimutkainen ja työnhakijoille vaikeaselkoinen. Esitys kasvattaa asiakkaille järjestettävän neuvonnan tarvetta. Tätä ei ole huomioitu esitykseen liittyvissä resurssilaskelmissa riittävästi. Työttömyysturvan seuraamusjärjestelmän kohtuullistamista Kuopion kaupunki pitää kannatettavana esityksenä, jolla vahvistetaan työttömien oikeutta sosiaaliturvaan.

Kuopion kaupunki katsoo, että hallituksen esitys ei riittävästi huomioi valmisteilla olevia sote- ja TE-palvelut 2024 rakenneuudistuksia. Yhdyspinnat ja uudenlaiset työnjakokysymykset palveluprosessissa jäävät esityksessä ilmaan.

Lausuttavaa vaikutusten arvioinnista; taloudelliset vaikutukset?

Kuopion kaupunki katsoo, että hallituksen esitys työvoimapolitiikkaan käytettävän rahoituksen kasvattamisesta on kannatettava, mutta uudistuksen laajuus huomioiden riittämätön. Uudistukseen liittyvät resurssilaskelmat toimitettiin kuntiin alkukesästä 2021. Kuntakokeilujen resurssilaskelma piti sisällään myös ns. koronaresurssit sekä työttömyysturvatehtävien siirtoon kunnille liittyvät lisäresurssit. Koronan vuoksi sekä kuntakokeilujen että TE-toimistojen asiakasmäärät ovat edelleen merkittävästi koholla, joten tarve ns. koronaresursseille on edelleen olemassa ilman esitettyä uudistustakin. Työnhakuvelvoitteen muutoksesta aiheutuvan kasvavan asiakasneuvonnan resurssitarvetta ei laskelmissa ole huomioitu. Hallituksen esityksen mukaisen palvelumallin toimeenpanoon kohdennettava resurssi jää näin ollen merkittävästi ennakoitua pienemmäksi. Uudistukseen varattu henkilöresurssi on Kuopion kaupungin näkemyksen mukaan alimitoitettu ja henkilöstötarve tulee suunnitella uudelleen yhteistyössä kuntakokeilukuntien kanssa.

Lisäksi tulee huomioida, että tulevaa henkilöresurssien lisäystä ei ole voitu huomioida kuntakokeilujen 2019-2020 tekemissä tilasuunnitelmissa. Lisäresurssien palkkaamisesta aiheutuvia toimitila- ja toimintakustannuksia ei talousvaikutuksissa ole huomioitu. Mikäli uudistus toteutetaan esitetyllä tavalla, joutuvat kokeilukunnat paikkaamaan resurssivajeita ja syntyviä tilakustannuksia omalla kustannuksellaan. Näitä kuntien kasvavista vastuista aiheutuvia kustannuksia ei ole talousvaikutuksissa tunnistettu. Mikäli uudistus halutaan toimeenpanna hallituksen esityksen mukaisesti, tulee kunnille korvata kaikki siitä aiheutuvat kustannukset täysimääräisesti.

Hallituksen esitys ei ota huomioon tehostetun palvelutarpeiden arvioinnin ja palveluihin ohjauksen aiheuttamaa ostopalvelujen lisääntyvää tarvetta eikä henkilöstön täydennyskoulutuksesta aiheutuvia kustannuksia. Kuopion kaupunki haluaa tähdentää, että uudistuksen tavoitteita ei voida saavuttaa, ellei sen kerrannaisvaikutuksia arvioida ja huomioida kokonaisuutena.

Lausuttavaa vaikutusten arvioinnista; vaikutukset viranomaisten toimintaan (ml. resurssija koskevat asiat)?

Kuopion kaupunki pitää hyvänä, että henkilöstölisäykset voidaan esityksen mukaan tehdä ennen lakiesityksen voimaantuloa. Valtakunnallisesti merkittävän uudistuksen yksi suurimmista haasteista tulee kuitenkin olemaan osaavan työvoiman saatavuus. Jo nykyisellään on näkyvissä sekä TE-toimistoissa että kunnissa merkittävät rekrytointiongelmat. Uutta henkilöstöä joudutaan rekrytoimaan suoraan oppilaitoksista ilman substanssiin liittyvää osaamis pohjaa tai asiakaspalveluun / asiantuntijatyöhön liittyvää työkokemusta. Uuden henkilöstön kouluttaminen ja perehdyttäminen vaatii näin ollen suunniteltua pidemmän aikajänteen. Viranomaistehtävien asianmukaisen hoitamisen turvaaminen työnhakijoiden oikeudet ja velvollisuudet huomioiden ei ole mahdollista ehdotetulla aikataululla, eikä uudistuksen toimeenpanon aloittaminen 2.5.2022 ole näin ollen realistinen tavoite.

Hallituksen esityksessä ehdotettu palvelumalli vaatii myös nykyiseltä henkilöstöltä uudenlaista osaamista (mm. palvelutarpeiden kokonaisvaltainen tunnistaminen, osaamiskartoitusten tekeminen ja osaamisperusteinen työnhaku, valmentava ja sparraava työote) ja työotetta. Henkilöstön täydennyskoulutukselle tarvitaan sekä määrärahoja että työaika. Samalla kuitenkin myös viranomaistyö pitää pyöriä sujuvasti. Henkilöstön lisäkouluttamisen tarve ja toteuttamismahdollisuuksien hahmotteleminen jäävät esityksessä liian vähälle huomiolla.

Hallituksen esityksessä lasketaan, että yhtä TE-toimiston virkamiestä kohden olisi jatkossa n. 185 työnhakijaa. Kuntakokeilussa Kuopiossa on todettu, että nykyisen toimintamallin toimeenpanon turvaamiseksi yhtä omavalmentajaa kohden voi olla n. 130-170 työnhakijaa. Pienemmät asiakasmäärät ovat monialisessa palvelussa ja suuremmat työllistymisen ohjaus- ja neuvontapalvelussa, ja prosessi sovitetaan aina asiakkaan tilanteeseen yksilöllisesti kaavamaisesti ennalta määrätyn kulun sijaan. Hallituksen esityksessä ehdotetaan asiakastapaamisten määrän

lisäämistä noin 200 prosentilla, mutta resurssilisäys nykytilanteeseen nähden on vain noin 40 %. Esityksessä ei kuitenkaan tuoda esille mitään sellaista, mikä vähentäisi TE-toimistojen tai kokeilukuntien työkuormaa palveluprosessissa, joten uudistuksen toteuttaminen vaikuttaa erittäin haastavalta. Kuntakokeilujen toiminnan ja kokemusten pohjalta voidaan suoraan todeta, että hallituksen esityksessä suunnitellut resurssit eivät riitä esitetyn palvelumallin toimeenpanoon. Kuopion kaupunki katsoo, että suunnitellut henkilöresurssit ovat alimitoitettut ja vaarantavat merkittävästi lakisääteisten tehtävien asianmukaisen toimeenpanon.

Lausuttavaa vaikutusten arvioinnista; vaikutukset työllisyyteen?

Haluttujen työllisyysvaikutusten aikaansaaminen vaatii asiansa osaavaa henkilöstöä ja riittävän pieniä työntekijäkohtaisia asiakasmääriä Tanskan ja Ruotsien esimerkkien mukaisesti. Esityksen mukainen kaavamainen ja tasapäistävä palveluprosessi yhdistettynä riittämättömään resursointiin ei mahdollista työnhakijan yksilölliseen tilanteeseen perehtymistä ja räätälöityjen ratkaisujen hakemista eikä haluttujen työllisyysvaikutusten saavuttamista. Jos uudistuksessa turvattaisiin joustava, asiakkaan tarpeista muodostuva yksilöllinen palveluprosessi sekä riittävä osaava henkilöstö, voitaisiin asetetut työllisyystavoitteet saavuttaa.

Hallituksen esityksessä todetaan useammassa kohdassa, että työllisyysvaikutusten arviointi tarkentuu valmistelun kuluessa tai on jollakin tapaa haastavaa, näyttö on vähäistä tai että näyttöä vaikuttavuudesta ei ole. Ehdotetun palvelumallin perustelut jäävät kaiken kaikkiaan esityksessä varsin ohuiksi. Kuopion kaupunki katsoo, että mittavan uudistuksen hyväksyttävyyden kannalta olisi tärkeää, että sen tarpeellisuus ja tehdyt valinnat voitaisiin perustella tutkittuun tietoon perustuen esitettyä paremmin.

Lausuttavaa vaikutusten arvioinnista; muut vaikutukset?

Yritysvaikutusten arvioinnissa todetaan, että työnhakijoiden tekemät hakemukset voivat olla rasite niille yrityksille, jotka eivät ole rekrytoimassa uusia työntekijöitä. Kuopion kaupunki yhtyy tähän näkemykseen ja katsoo, että yritysvaikutusten arviointia tulee täydentää ja monipuolistaa mm. yrityksille aiheutuvien kustannusten osalta. Esimerkiksi työnhakuvelvoitteen täyttämiseksi lähetetyt hakemukset ja yhteydenotot voivat olla rasite myös niille yrityksille, jotka saavat rekrytointeihinsa hakemuksia sellaisilta hakijoilta, jotka eivät voi esim. osaamisvajeiden takia tulla valituiksi. Yhteydenottojen ja hakemusten käsittelystä aiheutuu yrityksille kustannuksia siitäkin huolimatta, että velvollisuutta säilyttää hakemuksia tai pitää kirjaa työnhakijoiden yhteydenotoista ei ole.

Palvelumallin toimeenpanoa esitetyillä resursseilla koskevaa arviointia ei esityksessä ole tehty. Näin ollen resurssien riittämättömyyteen liittyvät riskit jäävät hallituksen esityksessä tunnistamatta.

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettu laki; yleistä lausuttavaa työnhakijan palveluprosessista?

Hallituksen esityksessä kuvattu työnhakijan palveluprosessi on Kuopion kaupungin näkemyksen mukaan lainsäädännöllisesti liian tiukkaan säädetty, eikä jätä riittävää mahdollisuutta poikkeamiin työnhakijoiden yksilöllisten tilanteiden mukaisesti. Työhaun aloittamiseen ja palvelutarpeen arviointiin liittyvät ajalliset reunaehdot voidaan säätää laissa, mutta muun palveluprosessin tulee joustaa ja elää asiakkaan yksilöllisen palvelutarpeen ja osaamisen kehittämistarpeen mukaisesti. Hallituksen esitys keskittyy pikkutarkkaan yksittäisten toimenpiteiden määrälliseen ja mitattavaan säätelyyn unohtaen työnhakija-asiakkaan tarpeiden ja prosessien yksilölliset eroavuudet sekä palveluiden laadukkuuden ja vaikuttavuuden tavoittelun. Hallituksen esitys myös sivuuttaa asiakaspalvelun lähtökohtana olevan osaavan / tehtävään koulutetun asiakaspalvelutyöntekijän kyvykkyyden arvioida yhdessä asiakkaan kanssa hänelle parhaiten sopivat toimintatavat ja palvelut.

Kuopion kaupunki katsoo, että esitetty palvelumalli on laadittu TE-toimistojen työn näkökulmasta. Työllisyyden edistämisen kuntakokeiluissa työnhakijan alkuvaiheen palveluprosessi sisältää työnhakijan tarpeiden mukaan muitakin kuin palvelumallissa nimettyjä palveluja/elementtejä ilman, että kyseessä olisi vielä monialainen työllistymistä edistävä palvelu. Esimerkiksi yhdessä oppilaitosten kanssa kehitettyjä erilaisia osaamisen kehittämiseen tähtäviä palveluita tai täydentäviä työllistymistä tukevia palveluita ei ole prosessissa huomioitu millään muotoa, vaikka ne asiakkaan tilanne huomioiden olisivat tarkoituksenmukaisempia ja vaikuttavampia kuin työnhakuhaastattelu tai täydentävä työnhakuhaastattelu.

Hallituksen esityksestä ei esitetä perusteluja sille, miksi palveluprosessi on laadittu esityksen mukaiseksi. Miksi työnhakija olisi tavattava/kontaktoiva kolmen ensimmäisen työhakukuukauden aikana juuri seitsemän (7) kertaa, mutta seuraavan 3 kuukauden aikana ei kertaakaan. Tai miten pitkään työttömänä olleiden työllistymistä voidaan tosiasiallisesti edistää esitetyn prosessin mukaisella kuukauden mittaisella aktiivijaksolla? Jokaiselle työnhakijalle yhtä monta tapaamista/kontaktia, yhtä useasti ja samanlaisin väliajoin ei vastaa sitä käsitystä, mikä kuntakokeiluissa on syntynyt vaikuttavasta, tuottavasta asiakaslähtöisestä palveluprosessista. Kuopion kaupunki katsoo, että palvelujen rytmittäminen tulee perustua yksilölliseen tilannekuvaan ja tarpeeseen. Tähän päästään kohdentamalla työvoimapolitiikkaan riittävät resurssit Tanskan ja Ruotsin esimerkkien mukaisesti, ei säätämällä palveluprosessista kaavamaisesti. Myös kuntakokeilujen käytössä olevat digitaaliset työllisyyspalvelut mukaan lukien esimerkiksi digitaaliset osaamiskartoitukset, osaamisperusteinen työhaun valmennus tai oppimisympäristössä tapahtuva ohjattu työskentely tulee lukea mukaan palveluprosessissa hyväksyttävään ja säädettyyn kokonaisuuteen.

Tiukaksi, kaavamaiseksi ja tasapäistäväksi laadittu palveluprosessi ei jätä enää sijaa kuntakokeiluissa käytössä olevalle asiakasprosessien yksilölliselle varioimiselle, sillä sen toteuttaminen syö käytössä olevat resurssit. Muuhun tekemiseen ei jää enää mahdollisuuksia, kun esitetty joustamaton palveluprosessi estää henkilöstön työpanoksen kohdentamisen asiakkaan palvelutarpeen mukaisesti tarkoituksenmukaisimmalla tavalla. Vaarana on, että heikommassa asemassa olevien työnhakijoiden (esim. pitkään työttömänä olleet, maahanmuuttajat ja osatyökykyiset) palvelut jäävät tässä tarkastelussa heidän palvelutarpeisiin nähden vähäisiksi. Kuopion kaupunki pitää huolestuttavana, että esitetty palveluprosessi vie toteutuessaan kuntakokeilujen mahdollisuudet kehittää uudenlaisia innovatiivisia lähestymistapoja työllisyyden edistämiseen ja pitää esitystä palveluprosessista kuntakokeilulain tavoitteiden vastaisena.

Hallituksen esityksessä esitetty alkukartoituksen viiden päivän määräaika on sinällään kannatettava ajatus, mutta käytännössä haasteellinen toteuttaa esitetyillä resursseilla. Viiveitä voi tulla myös esimerkiksi tulkkaukspalvelujen saatavuuteen tai muiden viranomaisten toimintaan liittyvistä syistä.

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettu laki; lausuttavaa osa-aikaista työtä tekevien palveluprosessista?

Kuopion kaupunki katsoo, että osa-aikatyötä tekevien palveluprosessin tulee perustua ko. henkilön tosiasialliseen palvelutarpeeseen. Palvelutarpeiden arvioinnista, työnhakukeskustelujen ja täydentävien työnhakukeskustelujen järjestämisestä pitäisi pystyä sopimaan asiakkaan kanssa yksilöllisesti työllistymisen tavoitteet huomioiden. Työllistymisen edistämiseksi osa-aikatyön aikana työnhakijalle voidaan hankkia esimerkiksi työhönvalmentajan palvelua, mikä poistaa täydentävien työnhakukeskustelujen tarpeen. Tapaamisten/kontaktointien toteuttamistavasta ei tulisi säätää laissa.

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettu laki; lausuttavaa koulutuksessa olevien palveluprosessista?

Kuopion kaupunki katsoo, että koulutuksessa olevien työnhakijoiden palveluprosessin tulee perustua ko. henkilön tosiasialliseen palvelutarpeeseen. Palvelutarpeiden arvioinnista, työnhakukeskustelujen ja täydentävien työnhakukeskustelujen järjestämisestä pitäisi pystyä sopimaan asiakkaan kanssa yksilöllisesti työllistymisen tavoitteet huomioiden. Tapaamisten/kontaktointien toteuttamistavasta ei pidä säätää laissa.

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettu laki; lausuttavaa muistutuksesta?

-

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettu laki; yleistä lausuttavaa työnhakuvelvollisuudesta?

Työnhakuvelvollisuus seuraamuksineen on monimutkainen kokonaisuus, jonka omaksuminen tulee olemaan monille työnhakijoille haastavaa. Kuopion kaupunki pitää hyvänä, että työnhakuvelvoite määritellään yksilöllisesti työllistymissuunnitelmassa palvelutarpeen arvioinnin perusteella ja että siinä on työnhakijan tilanteen mukainen porrastamismahdollisuus. Yksilöllinen harkinta haastaa kuitenkin palvelujärjestelmää ja siinä työskentelevää henkilöstöä erityisesti työnhakijoiden yhdenmukaisen kohtelun näkökulmasta. Esitetty malli vaatii vielä tarkempaa analyysia ja kriteerien auki kirjaamista ennen asetuksen antamista. Lain toimeenpanossa tulee huomioida myös tarve henkilöstön kouluttamisesta uusiin käytäntöihin.

Työnhakuvelvoitteen raportoinnin on oltava sujuvaa sekä työnhakijoiden että työllisyyspalveluiden työntekijöiden näkökulmista, jotta järjestelmä koetaan hyväksyttäväksi. Työnhakuvelvoitteen seurannan tulee perustua sähköisiin ratkaisuihin, jotta TE-toimistojen ja kuntakokeilujen työpanos ei valu tähän työhön. Silti vaarana on, että viranomaistyö kuormittuu esityksen toimeenpanosta. Toisaalta kaikilla työnhakijoilla ei ole sellaisia digitaalisten palvelujen käytön valmiuksia, että he selviäisivät vaadittavasta raportoinnista ilman vahvaa henkilökohtaista tukea ja ohjausta. Hallituksen esitys jättää ilmaan paljon kysymyksiä seurantaan ja kokonaisuuden toimivuuteen liittyen, sillä mm. raportoinnin/seurannan toteuttamiseen ei esityksessä oteta kantaa.

Kuopion kaupunki katsoo, että alennetun työnhakuvelvollisuuden harkinnassa tulee huomioida myös puutuva tai heikko suomen kielen taito. Työnhakijoissa on mm. pakolaistaustaisia henkilöitä, jotka ovat olleet Suomessa hyvin pitkään. Heidän kielitaitonsa on kuitenkin edelleen kehittymätön ja mahdollisuudet sen kehittämiseen ovat rajoittuneet. Kielitaito on työkyvyn ohella keskeinen vaade työllistymisen mahdollistumiseksi.

Määrällinen työnhakuvelvoite tulee ongelmalliseksi heikentyneessä työmarkkinatilanteessa, kun matalasuhdanne alentaa avoinna olevien työpaikkojen määrää valtakunnallisesti. Näin ollen huono työmarkkinatilanne tulee olla riittävä peruste alentaa työnhakuvelvoitetta, jotta vältetään näennäiseltä työhaulta ja työnantajien turhalta kuormittamiselta.

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettu laki; lausuttavaa osa-aikaista työtä tekevien työnhakuvelvollisuudesta?

-

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettu laki; lausuttavaa koulutuksessa olevien työnhakuvelvollisuudesta?

Työnhakuvelvoitetta tulisi voida soveltaa yksilöllisesti harkiten työttömyysetuudella tapahtuvan omaehtoisen opiskelun ja työvoimakoulutuksen aikana. Työllistymisen edistämiseksi hankittava koulutus, johon työnhakija on sitoutunut, tulee nähdä tulevaisuusinvestointina ja mahdollisuutena estää mahdolliset uudet työttömyysjaksot. Työnhakuvelvoitteesta kokonaan vapautuminen ei kuitenkaan saisi olla pääsääntö.

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettu laki; lausuttavaa työnhakuvelvollisuuden asettamatta jättämisestä?

Kuopion kaupunki pitää oikeana esitystä jättää työnhakuvelvoite asettamatta henkilöille, joilla ei ole lainkaan työkykyä ja joiden ei ole mahdollisuutta kokonaistilanne huomioiden työllistyä avoimille työmarkkinoille. Esityksessä jää kuitenkin epäselväksi, miten arvio työkyvyttömyydestä tulee tehdä ja miten säädös suhteutuu mm. työkyvyttömyyseläkkeiden hylkääviin päätöksiin. Näiden henkilöiden kohdalla olisi myös tärkeää löytää keino turvata toimeentulo jollakin muulla kuin työttömyysetuudella.

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettu laki; muuta lausuttavaa?

Uudistuksen valmistelussa ei ole huomioitu lainkaan valmistelussa olevaa TE-palveluiden siirtoa kuntiin. Toimintaympäristön ja toimijakentän muutosten vaikutukset tulisi määritellä ennen lainsäädännön uudistamista.

Työttömyysturvalaki; lausuttavaa työstä eroamisen perusteella asetettavasta seuraamuksesta?

-

Työttömyysturvalaki; lausuttavaa työstä kieltäytymisen perusteella asetettavasta seuraamuksesta?

-

Työttömyysturvalaki; lausuttavaa porrastetusta seuraamuksesta?

-

Työttömyysturvalaki; muuta lausuttavaa?

-

Lausuttavaa työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain muuttamisesta?

Työllisyyden edistämisen kuntakokeiluissa tarjottavat työllistymistä tukevat palvelut tulee asettaa esitetyssä palvelumallin uudistuksessa saman arvoiseksi jtypl:n mukaisten palvelujen kanssa. Kuntakokeiluissa asiakkaille tarjottavat palvelut ovat kokeilulain tavoitteiden mukaisesti laajemmat ja niiden käyttö mm. täydentävien työnhakukeskustelujen tilalla on perusteltua asiakkaan työllistymisen edistämisen näkökulmasta. Kuopion kaupunki katsoo, että hallituksen esitys rajaa kuntien mahdollisuutta toteuttaa kuntakokeilua parhaaksi katsomallaan tavalla.

Lausuttavaa muiden lakien muuttamisesta?

-

Lausuttavaa muutosten voimaantulosta ja siirtymäajan järjestelyistä?

Kuopion kaupunki katsoo, että lakiesityksen voimaantulo edellyttää esitettyä merkittävästi pidempää siirtymäaikaa.

Ensinäkin ehdotettu malli vaatii valtakunnallisesti mittavia rekrytointeja tilanteessa, jossa osaavan henkilöstön saatavuus on haasteellista. Kuntakokeilujen käynnistäminen on opettanut, että pelkän rekrytointiprosessin läpivientiin tulee varata aikaa vähintään 6 kk, sillä rekrytoinnit eivät tule valmistumaan yhdellä hakukierroksella. Sen lisäksi siirtymäajassa tulee huomioida uusien ja olemassa olevien työntekijöiden kouluttamiseen tarvittava aika.

Mittavan uudistuksen käynnistäminen kesän kynnyksellä ei ole millään muotoa perusteltua. Kesäelokuussa sekä TE-palvelut että kuntakokeilut pyörivät vajaamiehityksellä vuosilomien johdosta ja laajan toiminnallisen uudistuksen sisäänajo tässä tilanteessa olisi työnjohdollisesti mahdotonta järjestää. Muutoksen sisäänajo vajaalla miehityksellä vaarantaisi myös viranomaistehtävien lainmukaisen hoitamisen.

Palveluprosessin ja työnhakuvelvoitteen toimeenpano vaatii tietojärjestelmämuutoksia, jotka tulee olla valmiina ennen lain voimaantuloa. Myös henkilöstön tietojärjestelmiin liittyviin koulutuksiin tulee varata aikaa ennen lain voimaantuloa.

Palvelumallin hyödyt tulevat työnhakijoiden aktivoinnin ja palveluohjauksen kautta. Tehostettu palvelumalli vaatii mittavan määrän uusia palveluja ja niiden hankintaa tulee varata aikaa ennen lain voimaantuloa.

Lausuttavaa suhteesta perustuslakiin ja säätämisyjärjestyksestä?

Kuntien itsehallinnollinen rooli ja mahdollisuus toteuttaa työllisyyden edistämisen kuntakokeilu vuoden 2019 hakemusten mukaisesti tulee turvata. Esitetyllä uudistuksella ei voi ajaa näiden yli.

Muuta lausuttavaa?

-

Oksanen Pirjo
Kuopion kaupunki / työllisyyspalvelu